

NÓGRÁDI LAPOK

és HONTI HIRADÓ.

Politikai, társadalmi s közgazdászati hetilap.

Előfizetési feltételek:
Egész évre 6 frt. Fél évre 3 frt. Évnyegyre 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 15 krajczár.
Előfizetel csupán a kiadóhivatalnál lehet B.-Gyarmaton.

Hirdetések díja:
Öt hasábos petítor 5 kr. Bélyeg minden beiktatásnál 20 kr.
Nyílttér garmond sora 20 kr. — Nagyobb és többzori hirdetések
jutányosan eszközöltetnek.

A lap szellemi részére s a nyílttérre vonatkozó minden
közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

Kiadási pénzek, reklamációk, és hirdetések
a kiadóhoz intézendők.

Előfizetési felhívás

„Nógrádi Lapok“

1883-ik évfolyamára.

Előfizetési feltételek:

Egész évre 6 frt.
Fél évre 3 frt
Évnyegyre 1 „ 50 kr.
Egy hónapra — „ 50 kr.

Az előfizetési pénzek egyedül a kiadóhoz csi-
mezve, — legcélszerűbben póstautalványgyal —
nyomatandó példányok s pontos szétküldés tekin-
tetéből, mielőbb beküldendők.

Kék László,
kiadó s lapfajtáldozó.

Horváth Danó
fel. szerk.

A földbirtokos és a vidéki takarékpénztárak.

E lapok mult. számában, a pénzintézetek
ujabb megadóztatását célzó törvényjavaslat
alkalmából, ezen adótörvény-javaslat jogos
és méltányos voltát hangoztatva, a tőkét vagy
itt helyesebben mondva a pénzintézeteket a
földbirtokokkal, s a földbirtokosok érdekeivel
ellentétbe helyezi.

E felfogás első részére kevés észrevéte-
lünk van, mert kétségtelenül jogos és méltá-
nyos követelés, hogy a tüke jövedelme ki-
ne vonathassék a megadóztatás alól, s hogy
minden jövedelem, legyen az földbirtok, tüke,
vagy bármilyen munka eredménye, lehető-
leg egyforma adóteherrel rovassék meg. Hogy
ezen, helyesen meg sem támadható elv mel-
lett az ország számos pénzintézete mégis fel-
szólalt a méltatott adótörvényjavaslat ellen,
leginkább azon körülményre vezethető vissza,
mert ma még a gyakorlat nem osztotta a
oszlathatta el azon épen nem alaptalanul tá-
madt aggodalmat, hogy ezen újabb adó, a
pénzintézetek működésének megbővítése mel-
lett, nem-e hat vissza a pénzforgalomra ked-
vezőtlenül, nem-e főczélja e javaslatnak, hogy

a tőkét illetően nagyobb mérvben köny-
szerítse az állampapírok felé s ez által el-
vonja a földbirtok, ipar és kereskedelem szol-
gálatától s a vidéken forgó tőkét a központ
felé terelje. Innen a jelenség, hogy majdnem
kizárólag a vidéki pénzintézetek jajdultak
fel, ezen alapjában helyes, de következmé-
nyeiben előre nem látható eredményeket
létesítendő pénzművelet ellen, kétséges lóvén
még az is, hogy ekként egy és ugyanazon
tüke nem kerül-e többszörösen megadóztatás
alá, miután a takarékpénztári betéteket nem-
csak tőkék képezik, mert elhelyezést talál
ott bár ideiglen, a földbirtokos, iparos és ke-
reskedő megadóztatott jövedelmének azon ré-
sze is, melyet az illető gazda, kereskedő vagy
iparos, s különösen az egyszer arató s leg-
feljebb kétszer nyíró gazda az újabb nyírást
és aratást megelőző sivar hetek és hónapok-
ban óhajt igénybe venni, elhelyezést talál
ott oly tőkék is, melyek már más pénzinté-
zetnél megadóztattak s csak pénzösség foly-
tán ideiglenesen tétettek be azon pénzinté-
zetek által. Hogy az új adó legtöbb esetben
ismét csak a hitelét igénybe vevő földbirto-
kos, iparos és kereskedő torhére fog iratni,
azt csak melleleg említem, miután ha
azok a betéti kamat leszállítását fogják ered-
ményezni, nincs kétség benne, hogy a beté-
tek mennyiségének tetemes alábbszállását vo-
nandják magok után, s így a hitelügyek
a vidéken az eddiginél is kisebb mérvben
nyerendnek kielégítést. Ennyit a feljajdulás
igazolásul, megemlítésével annak, hogy a
helybéli pénzintézetek ezen mozgalom iránt
különös sympathiát nem tanúsítottak s a b-
gyarmati takarékpénztár abban részt sem vett.

A cikknek azon része és felfogása azon-
ban, mely a tőkét vagy a cikk beltartalmá-
ból kiindulva a pénzintézeteket, a földbir-
tokokkal a földbirtokossal szemben bizonyos
ellentétbe helyezi, és ezen megadóztatást mint-

egy a földbirtoknak adott recompensatióul
vagy érdekül tünteti fel, már kevésbbé ír-
ható alá, a helyzetet és viszonyokat ismerő
és mérlegelő által.

Igaz, hogy a pénzintézeti részvények
csak kisebb száma van ma a földbirtokosok
kezdében, többnyire a városi elemek vallják
azokat magukénak s így az üzleti tiszta nye-
reményben a földbirtokosoknak kevés részük
lehet, de mégis van s kíváncsok mindig több
legyen és ne kevesebb.

Ami azonban a betéteket és a kölcsö-
nöket illeti, itt már másként áll a dolog, s
részben a földbirtokosok igen nagy mérvben
vannak érdekelve.

Igen csaldónok az, ki azt hinné, hogy
leginkább a helybéli pénzintézeteket tekin-
ve, a pénzintézeti betétek csupán és egyedül
vagy legalább is túlnyomó részben az u. n.
tőkepénzesek tulajdonát képezik, a tőkepén-
zesek egy része csak azon pénzt helyezi el
ekként, melyet maga tetszése szerint el nem
helyezhet s addig mig el nem helyezheti, s
csakis egy része és ez minden tekintetben a
kisebb rész, mely egész tőkéjét állandóan ta-
karékpénztárba helyezi, leginkább mert nem
tudja vagy nem akarja közvetlenül vagy
másként elhelyezni, mert ott tudja legbizto-
sabb helyen, nem félve a papírosokkal együtt
járó értékkülönbséget esélyeitől, s a kamat
pontos kifizetésének esetleges elmaradásától;
az állandóbb jellegű betétek azonban a gar-
dasági ipar és kereskedelmi s jótékonykodó
egyletek és intézetek, egyházak, iskolák, ala-
pitványok, községi szegényalapok, árvák és
gondnokoltak, a városok, községek és megye
tulajdonát képező pénzvagyomból gyűl össze,
melyekhez bizonyára legtöbb szava és köze
a birtokos osztálynak van s így legnagyobb
részben őket érdekli a pénzintézetek bizton-
sága és a betéti kamat mennyisége.

Ismét téved azonban ki azt hiszi, hogy
a földbirtokos mai napig is csak kivéte-
s-

TÁRCZA.

Gambetta halálára.

I.

Megszírt a földgömb! Most nemcsak Gallia gyászol:
Mert a szabadság küld gyászkoszorút feneked!

II.

Pályádnak derekán ragadott el téged a végzet:
A meledroknak sora a gyors letűnés!

III.

A frank nemzetnek jut díjöl gazdag örökség:
Egy szabad országot hagyaz öröklél te reá!

IV.

A hely, hol letévék tetemid nyugovásra, öröksökd:
Mert a szabad nemzet könnyel öntözik azt!

Bayard.

Népdalok.

(Dallamalkat szerző Dr. Kossachy Arnold.)

I.)

Zagyva víze elfolyik a Tiszába:
Zagyva mellé hűz a szívem hiába.
Zagyva mellett tudok egy szép virágot,
Érte adnám ezt a kerek, —
Azt a csillag-világot!

Mátravölgyi szépvirágszáll violám!
Érted jöttem, jöss-e velem szaporán?
Gyere velem oxem azt a szép szemed.
Koszorúzd be az én árva
Az én legény éltemet.

II.

Sámszónháza határa
Re sok virág van ára.
Hej! de csak egy van olyan
A kiben én hajoltam.

Lehajoltam lekerítem
Véle szívem csodáit.
Most viszem el a paphoz
S megkötöttem magamhoz.

*) Ez és a II-ik O. Gy. barátunk lakadalmára lett írva
és szerezve. I.

III.

Sir a felhő tán a tengert siratja.
Majd lecsúszal ha börtömből kiadta.
Sirok én is, de másként siratom.
Nem enyhülök tenger az én bánatom.

Bár csak én is olyan felhő lehetnék.
Bánatommal a magamban lebegnék.
Messze szállnék, világrégre a széllel,
Bánatomnak tengerébe vesznék el.

IV.

Fáj a szívem ennek a kis
Akaratos leánynak.
Mondtam neki válasszon meg
Szeretőit magának
Vólnék én a szeretője.
Boldogabb se volna tőle
Kerekén a világnak.

Jaj de mikor az a kis lány
Válemennyi csak olyan,
Egy híján hűz: tiszteklencsa,
Akár hogy is latoljam,
Ott keresi a szerelmet
A hol olyan so'se tartott,
Nem pedig ott ahol van.

Jóán.

nem betevő is egyszeremind, mert van földbirtokos, bár nem nagy számmal, ki töképpénzzel, földjövodelemmel bír s azt szivesen helyezi el állandóan takarékpénztárba esetleg addig, míg birtokába, vagy új szerzőménybe azt alkalmasan befekteti, de igen nagy számmal vannak olyanok, kik egyszerű-kétszerre befolyó jövedelmüknek azonnal fel nem használt részét, időlegesen takarékpénztárba helyezik, biztonság s az időközi kamatok kedvéért.

Ami pedig az intézetek kölcsönűzetét illeti, itt már első sorban és túlnyomólag vannak érdekelve a földbirtokosok, nemcsak a jelzálogi, de a váltó üzletet is tekintve, és kinek sincs nagyobb érdekben, mint a földbirtokos osztálynak, hogy minél több pénz legyen az intézeteknél elhelyezve s minél kisebb kamatleszámitás mellett lehessen abból igénybe venni, mert fájdalom, az ipar és kereskedelem pangó állapota mellett, e tekintetben nem lép fel oly mérvben s oly folytonos állandóságban, mint az a közgazdaság általános érdekei kívánatosak teszik.

Kétségtelen tehát, hogy a vidéki pénzintézetek egyéb tekintet alá esnek, mint az egyes nagy tőkepénzesek, tőkék, és ilyenek közvetítőjéül szolgáló közonti pénzintézetek, hogy a földbirtokost ellentétbe állítani a pénzintézettel vagy azok vezetőivel sem nem illelomos, sem nem realis dolog, sőt inkább itt oly érdekközösségről lehet szólni, mely a földbirtokot s pénzintézeteket egymásra utalja, mely az egyikre nehezedő terhet a másikra is áthárítja és a másikkal is erősen érezteti, lévén a földbirtokos személyében vagy mint az egyesületek, intézetek, község, egyház, megye közönségének részére, cselekvőleg vagy szenvedőleg érdekelt tagja, egyszeremind részvényes, tőkepénzes vagy ugyanazon intézetekre utalt hitelt igénylő.

És épen ezen érdekközösség szülte Magyarországon, főképezben a vidéki takarékpénztárak felvirágzását és megbízhatóságát, úgyelvén annak működésére, a vidék minden számbavehető eleme.

Hogy az érdekközösség ellen, s így a helyesen felfogott magánérdek ellen vét mindazon intézet, mely feladatát egyedül a tisztanyeremény és így az osztalék nagy voltában keresi, az kétségtelen, mert ennek a betéti kamatláb lezárallítása, ami közgazdasági szempontból nem épen kárhóztatható, de ami határozottan káros: a kölcsönök kamatlábnak felemelése vagyis az uzsorászkodás felő való törekvés a következménye.

Hogy sok vidéki pénzintézetnél ezen egészégtelen irány lett mérvadó, egy részt épen annak tulajdonítható, hogy nemcsak a részvényesek, de a kevésbbé érdekelt, de oly hővvel kritizálni tudó és hajlandó publicum az intézet emelkedését és üzletét az osztalék mennyisége szerint bírálja, elannyira, hogy maguk az igazgatóságok abban találják mintegy dicsőségüket, ha nagyobb és nagyobb osztalékkal örvendeztetik meg magukat és a részvényeseket, a betéti és kölcsönkamatláb, az elhelyezés minősége csak másodrendű, az utóbbi nem is nyilván álló s gyakran csak óvek múlva kibukkanó körülménynek tekintetvén. —

Előidézte még ezen beteges iránynak sok helyütt tapasztalt meghonosulását, a pénzintézetek feles felszaporodása, s az öröknek eként elkerülhetlenné vált szétforgácsolása, s ebből folyó azon eredmény, hogy bizonyos forgalom mellett, az elmaradhatlan kezelési költség és kincstári illetékek és az igazgatóság és kezelés hővmérőjeként becsült osztalék csak nagy kölcsönügyleti kamatok, és még nagyobb, — a közönség által meg sem figyelt — irásdíjak vételével érhető el.

Ezen s ehhez hasonló jelenségek keltették fel azon eszmét, hogy nemcsak a részvényeseknek, de a betevők és hitelt élvezőknek módot és alkalmat kellene nyújtani a takarékpénztárak igazgatásában de kivált a felügyeletben, mert a takarékpénztárak nagyobb részben mások, a betevők vagyis hitelezők pénzével dolgozván, ezek méltán igényelhetnék, hogy betekintheessenek a sáfarkodásba és résztveheessenek a felügyeletbe. E kérdés azonban még elméletileg sem nyert helyes megoldást, s így a gyakorlati megvalósítás még sokáig fog késni, s így meg kell előgdn az érdekelteknek azon biztosítékokkal, melyeket az alaptőkék mellett az igazgatók és felügyelők jelleme, esze és tapintata nyújt s az önmagok iránt tartozó azon köteleesség, melyszerint figyeljék meg a pénzintézetek működését egész összességükben, az osztalék mellett ne feledjék a kamatok, irásdíjak és a kölcsönügyletek milyenségének kellő méltatását.

Ha mindezek összerű megítélése mellett fog eljárni a nagy közönség, úgy a pénzintézetek fős száma megszűnik, s megmarad annyi, mennyit a concurrentia követelményei is megkívánnak, de ezek úgy a részvényeseknek mint a gazdának, s minden más realis irányban elfoglalt polgárnak föltökényen őrzött tulajdonát fogják képezni, és e lapok „egy földbirtokos“a is más szemmel nézi a kiadások és bevételek rubrikáit.

A nógrádmegyei gazdasági egyesület közgyűlése Losonczon.

Január 4 én.

Alig egy éve, hogy megalakult megyénkben a gazdasági egyesület és már is sok üdvös és közhasznú munkának adott kezdeményezése által lendületet, a mezőgazdaság, talajjavítás és állattenyésztés terén; miért is a nagyobb és kisebb birtokosok bizalma mindinkább feléje fordul az egyesületnek; mely ugyan székhelyét — gyakorlati szempontokból — a megye politikai székhelyét B. Gyarmatot választá, de közgyűléseit évenként kétszer felváltva a székhelyen és Losonczon tartja, hogy ilykép a megyének felsőrése is könnyebben képviselhesse érdekeit.

Igy gyűltünk össze decz. 29 én Losonczon a városháza tanácstermében; az elnöki széket maga a főispán Gr. Gyürky Ábrahám, mint az egyesület elnöke foglalta el; mellette láttuk Scitovszky János országgyűlési képviselő másod-elnököt; Gr. Czébrián Lászlót, Pokorny Gusztávot (Losoncz kistűnő polgármesterét) továbbá gr. Pejacevich Árpád, Madách Károly, Sréter Alfréd, Beniczky Árpád és Géza, Szakall Antal és Barna, Kovács Ferencz, Alk György, Rell Pál lelkész, Pongrácz György, Baintner Ottó, Tamás István, Hanzsély Márton, Sacher Vilmos, Goldberger Kálmán és több urakat nemkülönb az környékbeli parasztgazdák közül szintén többeket.

A megnyitó beszédben mindenekelőtt köszönetét fejezte ki az elnök Losoncz városa közönségének szívélyes vendégzeretetéért, melylyel az egyesület tagjait fogadta s tanácstermét a gyűlés helyéül átengedte. — Azután meleg szavakkal emlékezett meg báró Kemény Gábor volt földm. ipar és kereskedelemi minisetről, az egyesület tiszteletbeli tagjáról, kinek az ügyek iránti meleg érdeklődése és támogatása sok részben megkönnyíté működésünket; neki tehát a távozonak, búcsú, ellenben az új földmivölési minisetr gr. Széchenyi Pál mint egyesületünk színtén tiszteletbeli tagjának üdvözlő feliratot indítványoz az egyesület részéről; mi egyhangulag el is fogadtattuk.

Visszatérve multunkra, — folytatja tovább az elnök gróf — szeretett hazánk földjét őscink vérről szerették és tartották meg; ma már alkotmányos szabadságunk birtokában főleg a nemzet vagyonsodását biztosító intézmények fejlesztése által kell az igazi hazaszeretetet jelét adni; ily hasznos működésre mindenütt nyílik tér az országban a gazdasági egyesületek keretén belül, hol a politikai pártállások is kizárva lévén, a legüdvösebb összefogódás eredményezhető.

A nógrádmegyei gazdasági egyesület számos általános feladatán kívül — különösen hangsúlyozza a befásítás és vízszabályozás szükségét, — hogy idővel eltüntethető legyen az a sok, csaknem 10 négyesűg mértföldre tehető megyei terméketlen föld, mit

az elárkosodások, illetőleg az erdő pusztítás okozott; másrészt pedig az Ipoly és mellékfolyóinak szabályozása által kistűnő és nagyterű réteinek mindinkább tapasztalható eliszapodását megakadályozzuk. — Ez irányban tehát felhívja az egyesületet, hogy a múlt évi kezdeményező működését élénk részvét és egyetértő akarattal folytassák.

Az elnöki közbeszéd és éljenzéssel fogadott beszéd után, Baintner Ottó titkár felolvasta Scitovszky János másod-elnök jelentését az egyesület évi működéséről. Tárgya régebbi közléseinkből, e lapok olvasói előtt ismerve lévén, elég csupán annyit mondanunk, hogy 8 igazg. választmányi ülésen összesen 150 jegyzőkönyvi határozat hozatott. Az egyesületi törekvés a Szécsény-vidéki gazd. együlettel a székhely kérdése miatt nem vezetett eredményre. A tagok száma jelenleg 34 alapító, 74 rendszer és 101 évdíjas (de ezenkívül Losonczon a közgyűlés alatt is többen beléptek és felvétettek.) A lónemesítés és a szarvasmarha tenyésztés érdekében 1883-ra minden járásra szaporító telep rendszerezett. Az ősz folytán B. Gyarmaton megtartott terménykiállítás, tekintve a kezdet nehézségeit, kielégítőnek mondható.

S minthogy az eredmény kivívásában nem csak egy érdeme van a másod-elnök személyes és fáradságos ügybürgölésének, a jelentés felolvasása után, az elnök részére jegyzőkönyvi köszönet nyíltatását indítványozza, mit közbeszédével el is fogadtak.

Az évi jelentés kapcsán, útmutató és hasznos véleménycsere fejlődött ki, melyben résztvettek Pokorny Gusztáv, Gr. Czébrián László, Scitovszky János és Sréter Alfréd.

Az 1883-ik évi általánosgyűlésben és részleteiben is egyhangulag elfogadott költségvetés kiadási tételei ugyanannyi fedezettel 2910 forintban állapítottak meg, tehát mintegy 1200 forinttal magasabban az első évinél, ami már önmagában is a haladást és emelkedést számokban dokumentálja.

A kiadások rovataiból fölemelhetjük, hogy a községi faiskolák kistűnőbb kezelőinek díjazása és a gyümölcsfatenyésztés céljára 150 forint; a néptanítók között szétosztandó javított méhkaptárak vásárlására 120 forint; marhatenyésztés előmozdítására 450 forint; a Losonczon rendezendő termény és gépkiállítás költségeire és díjaira 550 forint; cselekdjuttatásra (ismét) 100 forint, a kistűnő vetőmagvak beszerzési költségeinek pótlására 200 forint felvéve.

Uj tiszteletbeli tagul örömmel választottuk meg Coburg Fülöp kir. herceget ő fenségét, mint megyénk Füleki tájéki egyik nagybirtokosát, mely megválasztása illetve a diszokmány átadása végett az elnök főispán úron kívül az egyesület Budapesten tartózkodó országgyűlési képviselő tagjai kerettek fel.

Ezután a gyűlés több kisebbrendű házügy elintézése után az elnök köszönet és buzdító szavaival bezáratott.

Heményi Károly.

A vöröskereszt egyesület helybeli választmánya által megkerestettünk azon adományoknak nyilvános nyugtául szolgáló közlésére, melyek a mult év végén a szegény gyermekek felruházása s a szűkölködőknek tűzfával ellátása céljából eszközöltettek:

Harmos Gáborné tőné: báró Baratta F., Beniczky Árpád, báró Andreánszky Gábor, Harmos Gábor, Egismayer Adolf, Scitovszky János, Szentiványi Ferencz, Kövy Tivadar, Pulszky Ágost, Plachy Gyula és Satraanyaszky Géza 5—5 forintot, Kohn Ármán 4 forintot, báró Buttler, dr. Feledj Ferencz 3—3 forintot, Huszár István, Domján Pál, Bachár Gyula, Sebastiany Adolf, Simonyi Kálmán és Weiss Simon 2—2 forintot, Hanzsély Lászlóné, Moháry Gyula, Világhy Nándor, Havas Gyula, Tantosy Emil, Imády Károly, Rákosi, Beniczky Mihály, Szabó V., Farkas Pál, Sréter Alfréd, Kacsóvics Iván, Veres Lajos, Szabó Sándor, Ruzsáné Antal, Karlik János, Andrássy Gyula, Huszár László, Ráth Béla, Baintner Arnold, Lengyel Sándor, Dessewffy Elek, Kék István, Balás József, Styaszny Antalné, Krátky János, Pajor István, Dettrich Zeigmond, Hell Aquila 1—1 forintot, Luby M., K. J., Waldman Márk, Sz. M. 50—50 krt., X. 60 krt., Pongrácz T. 40 krt., Mussika 33 krt., összesen 109 forint 13 krt.

Szűllőgyi Mórné tőné: Hirschfeld Gyula 5 forint, Szilágyi Mórné 3 forint, Himmler Mórné 3 forint, Himmler Mórné, ifj. Weiss Vilma, Herczföld Lászlóné és Jaulusa Emil 2—2 forint, Spitzner Berta, Weiss Márkné, Scheiber Jónásné, Elfer Ede, Weiss Dávidné, Schöndörger Juli, Rosenbaum Ignác, Meisner sz. Fried Lina, Rigóca Róza, ifj. Weiss Simon, Fischer József (V.), dr. Bercezel Henrikné, Kohn Márkné, Jakober Antal, Feledj Rozália, Bercezel Malvin, Streisinger Berta, Schwarcz Luiza, Jaulusa Ferencz, Schmidl Sarolta, Schwarcz Simonné, Polatsék Márkné, Streisinger Lipót, Kohn Mórné, Klein Mózesné (L.), Benedek Bernát, Weiss Hermann, Feledj Ignác, Benedek Soma, Weiss Gábor, Ilvassky Ignác, Konder Józsefné, Herczföld Áronné, Rosenbaum Zeigmondné, Silberer Adolfné, Svarcs Sámuelné, Stiller Miksa, Elfer Józsefné, Felsenburg Anna, Zerkovita Lipót, Doman Dávid, Schwarz Mór, Kohn Emil, Kabányi László, Doman Zeigmond, Fröhlich Ferencz, Felsenburg Tivadarné, Leichtner Róza, Ungár Zeigáné, Gschelt Arminé és Stern Sámuel (K.) 1—1 forintot, összesen 68 forint.

(Folytatása jövő számunkban.)

Gazdászat.

A gazdaközönség kiváló figyelmébe ajánljuk a földm. ipar a keresk. m. kir. miniszter következő leiratát:

„Az országos szarvasmarha tenyésztés rendszeres fejlesztése érdekében elhatároztam, hogy ezontúl az országos tenyésztési célokra szükséges bikák kiválasztását és megvásárlását megbízottaim által fogom eszközölni.

Ezen kiválasztás és vásárlás minden év február és március havában fogván megejteni, minden év január hó végeig okvetlenül szükséges leendő tudnom, az országban tenyésztési célokra megszereshető, nem különben az azon évi tenyészidény alatt községeknek és magánosoknak felmerülő bikaszükségletet.

Ez okból felkérem a t. előadó urat, hogy közgazdászati bizottsága területén a magántenyésztőktől megvásárolható, valamint az elhelyezhető és fajták szerint megjelölendő bikák számát jegyzékbe foglalni és azt minden év január végeig hozzám felterjeszteni sziveskedjék.

A jegyzékek beérkezése után haladéktalanul intézkedni fogok az iránt, hogy az eladandó bikák megbízottjaim által megszemléltesse, és amennyiben tenyészési célra alkalmasnak találtnának, meg is vásároltassanak.

Az ily módon megvásárolt bikák minden évben, lehetőleg április 15-ig át fognak a kincstár által vétetni, azon esetre pedig, ha az átvétel és elhelyezés a mondott időig eszközölhető nem lenne, az eladó bika tulajdonosoknak az átvételig a megvett bikák tartásáért naponként és darabonként 2 kgm zabot és 7 kgm szénát számítva, 36 kr tartásdíj fog a kincstár által fizettetni. A bikák kiosztásánál követendő elveket a következőkben alapítom meg:

Magántenyésztők a bika vételárát rendszerint az átvételkor tartoznak lefizetni, figyelembe vehető körülmények fenforgása esetén azonban azon kedvezményben részesíthetők, hogy a bika árának lefizetésére 3 félévi részletfizetés engedtetik nekik.

Községeknek a bikák vételára rendszerint a becslár 20 százalékanak elengedésével számíttatik, melyet 3 félévi részletben tartoznak fizetni. Ha azonban a községek teljesen hitelt érdemlőleg kimutatják, hogy ezen kedvezmények mellett sem képesek a tenyésztésre szükséges bikát megszerezni, még ennél nagyobb kedvezményben is részesíthetők.

Ezek alapján még arra is felkérem a t. előadó urat, hogy azon jegyzékben, melyet a területén elhelyezhető bikákról bemutatni szives leendő, a bikák igényelő községek vagy egyének vagyoni viszonyait is feltüntetni sziveskedjék, hogy ez alapon az illetőknek adandó kedvezmények mérve iránt határozhassak.

Végre felkérem, hogy jelen rendeletemnek minél világosabb körben leendő megismeretése iránt intézkedni sziveskedjék, hogy a tenyésztő közönség felnevelt bikáinak eladhatása illetőleg kikészítési igények mikénti fedeztetése iránt tájékoztatást nyerjen. — Kelt Budapesten, 1882. évi december hó 8-án Széchenyi s. k.

Ezen, szarvasmarha tenyésztésünket nagyban előmozdító miniszteri intézkedés értelmében felkérem a tenyésznyájak és nagyobb csirászatok tulajdonosait és a tenyésztőket egyáltalában; hogy a jelenleg vagy esetleg a legközelebbi időben eladásra bocsátható bikák fajtájára, számára, korára árára vonatkozó lehetőleg részletes tájékoztató adatokat velem közleni; a veendő szándékozokat, úgy magánosok mint községeknek pedig az évi szükséglet összeállítására céljából, hogy vételi szándékukat a miniszteri leiratban jelzett kedvezmények igénybe vételének kitüntetésével legkésőbb 1883. évi január hó 25-ig, további felterjesztés végett tudomásomra hozni sziveskedjenek.

Kelt B. Gyarmaton, 1882. december 15-én.

Baintner Ottó,
közgazdasági előadó.

Hirek.

A közigazgatási bizottság havi ülése holnap f. hó 15-én Gr. Gyürky Ábrahám főispán úr elnökölete alatt tartatik meg.

Báli tudósítások. B. Gyarmaton eddig csupán 2 nagyobb rendű táncmulatság van kilátásban. (Piknik, közvacsora, vagy korcsolyabárlás ez idén még szó sincs.) Ezen két táncmulatság egyike a febr. hó 1-jei iparbazárral egybekötött iparbál, másika a dal-egylet által febr. hó 5-én, vagyis az utolsó farsang estéjén tartandó *dalestély*. Tehát az iparbál nyitja meg a báli idényt, mintegy tanúságánál annak, hogy az iparosok még e téren is iparkodnak. Ezen báli igen népszerűnek és jól mezezőnek mutatkozik. B. Gyarmat apraja nagya készűl ezen báli, melyen egyszerűen mind

az iparos segédek és tanoncok által készített csinos műipartárgyak szemlélete is gyönyörű fog szerezni azoknak, a kik fejlődő iparuk iránt egy kis érdeklődést tanúsítanak. — A *dalestély* által febr. 5-én rendezendő dalestély pedig igen látogatottnak és kedélyosnek ígérkezik. A közönség részére talán ez lesz azon egyedüli farsangi alkalom, melyen csakugyan jól és fejestelendő mulatbat. A dalestélyek renoméja sokkal nagyobb, mint hogy azokat bővebben kellene kiemelnünk. Így csak röviden, és nem is kortesfogás-kép, annyit jósolhatunk, hogy ezen dalestély minden eddigit minden tekintetben felül fog múlni. — A meghívók e hét folytán küldettek szét. Mindazáltal, kik meghívóhoz véletlenségből nem jutottak, de abhoz igényt tartanak, az iránt Baintner Arnold egyleti titkárhoz forduljanak. — A Budapesten megtartandó nógrádi ifjúsági bál Gr. Gyürky Ábrahám védnöksége alatt február hó 5-én fog lezajlani. — Erre, főképp a vidékről több család rándul be. Az ottani fiatalaságunk Stesser József elnökölete alatt mindent olkőve: a bál sikerére, még a lantot is megpendítette Balogh Gyurka, hogy Nógrád ne maradjon hátra Budapesten. — Sok sikert kívánunk a bálhoz, melyen szorokszítóságunk is képviselve lesz. A bál terminusára nézve különféle határnapok voltak a lapokban közölve. Most vettünk egy táviratot Stesser József bálelnök úrtól, hogy a bál febr. 5-én az „Európában“ (és nem a „Hungáriában“ mint eleinte tervezve volt) fog megtartatni. A bál háziasszonya a bizottság Gr. Zichy Nándorné szül. Zichy Livia grófnő nyerte meg. — Az *ipolyvári casinó bál* jan. hó 20-án fog megtartatni. — *Vadkeren a vörös-kereszt egylet* saját pénzűre jávára, folyó évi január hó 24-én zártkörű táncszívalmat rendez.

A 9-ki udvaribálon érdekeltjeink közül résztvevők: Gr. Zichy Livia, Gr. Czobrián Lászlóné két leányával és Huszár Gabriella, Huszár István úr leánya.

A helyb. korcsolya egylet jan. 6-án tartotta közgyűlését. Ez alkalommal a tisztikar lemondott, s új tisztikar választott meg, és pedig elnökül Harmos Gábor, igazgatón Baintner Ottó, pénztárnokul Horváth Danó, jegyzőül Baintner Arnold, ügyészül Milován János, választmányi tagokul Harmos Gáborné, Melicher Ferenczné és Mikovényi Gizella urhölgyek, valamint Dessewffy Elek, Garam Jenő és Hudecz Zsigmond urak. A pénztári múlt évi számadás 315 frt 90 kr. bevételt, s 307 frt 5 kr. kiadást tüntet elő, s így pénztári maradvány 8 frt 25 kr. A számadás el fogadtatván, Horváth Danó pénztárnok felmentetett. Megalapított a jövő évi költségvetés is, melyben a szükséglet 138 frtot tesz ki. Elhatározatott, hogy másnap f. hó 7-én a jégpálya a Némethy-féle kertben ünnepélyesen megnyitassék. Mi megie. történt.

Nyilatkozat. Az első magyar általános biztosító társulat tekintetes igazgatósága Nógrád községének tűzoltó szerek beszerzéséhez céljából 25 frtot ajánlkozván, alulírott községi előjáróság nevezett társultnak a kegyeslelkű adományért ez uton mond szives köszönetet. Nógrád, 1883. január hó 9-én, Korny Kovács József bíró, Kiss Sándor, körjegyző.

Szükség van 6 közigazgatási gyakornokra. Vettük a következő hirdetményt: A nm. m. kir. belügy-miniszter 1882. évi 66,845. sz. alatt kelt rendeletével 6 közigazgatási gyakornok lett Nógrádmegyére engedélyezve, felhivom ennél fogva mindazokat, kik a jogi tanulmányokat befejezték és az egyetemen vagy jogi akadémián a vizálatokat sikerrel letették, hogy lehetőleg felszerelt kérvényeiket folyó évi január hó 15. napjáig hozzám terjesszék be. A közigazgatási gyakornokok évi fizetése 300 frt és 60 frt lakáspénz, szabadságában áll a folyamodóknak jelezni is, hogy melyik szolgabírónál óhajtanak alkalmaztatni, de előre is figyelmeztetem, hogy alkalmaztatásuk egyáltalán nem zárja azt ki, hogy esetleges szükség esetén más helyre áttétessenek. Tájékoztásul megjegyzem, hogy egyelőre a gyakornokok akként osztatnak be, hogy az alispáni hivatalnál és a nógrádi járás kivételével az összes főszolgabíráknál lesz gyakornok beosztva. A folyó év január hó 15. napján túl beadott kérvények csak szükség esetén vétetnek figyelembe. Kelt B. Gyarmaton 1883. január 2-án. Madách Károly, alispán.

Losoncban „Karmán“ című irodalmi vállalat és rászívnyomda van alakulóban. Az ügy élén Alk György és László István állnak, s így a vállalatnak biztos alapjai vannak. Nem is kell mondanunk, hogy a cím Karmán József a Losoncban született és meghalt költőnek neve után származik.

Gyászhir. Tomesko Nándor barátunkat s a helybeli polgári iskola derék igazgatóját fájdalmasan súlyos csapás érte. Kedves nejét szül. Rosenbach Rózsát, e hó 12-én ragadta ki a kéréselhetlen halál szerető karjai közül. Temetése tegnap volt. A holt tetemét Rózsá ravították. — Gellő Antal puzta szalatonai Zichy ura-

dalmi gazdatisztet szeretői kedves gyermekétől a 4 éves Antaltól, megfosztotta az irig balál. A szörök nagy fájdalomt enyhítse az isten kegyelme és irgalma! Pribel és Csall egyházközségek egyhangulag szavaztak br. Prónay Dersőre, mint egyetemes felügyelőre. A tot szellemű „Koronber“ egyházi lap szerkesztője felszólítja elvárátjait, hogy Péchy Tamásra szavazzanak. —

Gazdászony. Egy 32 éves özvegy nő, ki a házvezetés és házi gazdaság minden ágában gyakorlottsággal bír, valamely úri családnál a tennti minőségben alkalmazást keres. Bővebb értesítéssel szolgál a szerkesztőség.

Az elfeledett újévi üdvözlét. Köztudomású tény, hogy az újévi üdvözlések megváltása által sok zaklatástól menekültünk meg, de még sem egészen, mivel úgy látszik, hogy a kéményseprő legények mintegy e szabály alól kivételt képezve szép rózsaszín üdvözléttel állítanak be hozzánk. Mit utóvégre talán csak eltűnének, lévén ók is a tűzbiztonság őrei, hanem azt mégis megkövetelhetjük, miszerint azokat nem Brünnonban, hanem hazánkban nyomassák. Nézzük azonban ez üdvözlőket közelebbről! A bekészítővers csupa hiba, ime izelől: holnap helyett hohnap, bő helyett bú, kívánunk helyett kívándk, mosolyogjon helyett mosolyogjon, tüstől helyett tiztől, ezt helyett est stb. A naptári részben díszlenek: január, február, március, december, szép magyarság. Alul: „Tisztelet Legalázatosai szolgál a kéményseprő segédek P. Alojasi kéményseprő mesternél. Végre csírázat alján a magyar és osztrák csímer felett a császári korona s úgy látszik csupa loyaltitásból legalul a magy. korona, körökörül az osztr. örökös tartományok csímerai persze a csah két farkú oroszlánt sem hagyva ki. Ismételve megjegyezzük, sőt követeljük, hogy ha már az üdvözlések megváltása daczára is a kéményseprők azokkal kopognak be hozzánk, azokat hazánkban készíttessék, lévén arra itt elég alkalmas intézetünk s mivel az árát úgy is rajtuk veszik meg.

Amputáltó. A cséplőgépek napról-napra szedik áldozataikat. Néptünk valóban könnyelműséget tanusit a cséplőgépeknek, így nem csoda, hogy a szerencsétlenség száma igen nagy. E hó 8-án is N. C. alomán Bolgár János úr 60 éves bérésének jobb kezét a gép összetörte és leszakította, úgy hogy e hó 9-én a kezét B. Gyarmaton a kórházban az itteni orvosok amputálták.

Tanügy rovatunk térszűke miatt jövőre maradt.

A magyar vörös-kereszt egylet nyerevény sora-jegyeire aláírási bejelentések folyó évi január hó 22-ig a *balassa gyarmati lakarékpénztárnál* elfogadtatnak.

A magyar korona területén foglalkozó gazdatisztok és erdészek segélyegyesületébe Clayton és Shuttlevorth gépgyáros özég 200 frtial, Tarnóczy Gusztáv gazdasági gépkereskedő 100 frtial mint alapító tagok, Mátyás Sándor gazdatiszt (Német-Boly Baranyamegye) 1882—1887 kötelezettséggel, Jászay Miklós gazdatiszt (Nagyvarány Szabolcsmegye) 1883—1888 kötelezettséggel mint rendes tagok, úgy Mátyás Izidor földmívelés, ipar és kereskedelmi miniszteri osztálytanácsos 100 frtial, mint alapító tag (Budapest); Forray Henrik földbirtokos (Budapest), mint pártoló tag (évenkénti 5 frtial) 1883—1888. kötelezettséggel; Gutman Ferencz (Ó Moraviczsa); Páldy Ádám (Szokolovecz, Lepavina, Horvátország); Ebrey Győző (Pusztá Dessewffy, Szabolcsmegye) gazdatisztok és Rainprecht Antal tisztartó (Vásál, Fehérmegye) 1883—1888. kötelezettséggel, mint rendes tagok léptek be. Bejelentéseket eszközöl és kívánatra bejelentési íveket küld az egyesület irodája (Budapest, gapóvalde utca 6 cz)

Távirat.

(Budapest, 1883. január 13. Felad. d. e. 9 óra 10 p.) A Budapesten tartózkodó nógrádmegyei ifjak táncszívalma, mióta a védnökséget gróf Gyürky Ábrahám ur elfogadta, a legvérmesebb reményeket is túlszárnyaló eredménnyel kecsegtet. Háziasszonyul Zichy Livia grófnőt sikerült megnyerni. A védnök és a bál elnöke személyesen kérték fel a megjelenésre Coburg Lujza hercegnőt, gróf Andrássy Gyuláné, gr. Andrássy Aladárné, Tisza Kálmán úrhölgyeket. Mindnyájuknak leghatározottabb ígéretüket bírák. — Ezenkívül Zichy Livia grófnő részvételre biztositák a mellett, hogy főrangúink is tömeges megjelenésükkel fogják a bál díszét emelni, s így a nógrádi bál egyike lesz az idei farsang legfényesebb táncszívalmának. A bál rendezése körül azon változás történt, hogy az nem a Hungáriában, de az Európa szálloda termében, s nem február 10-én, hanem ötödikén tartatik. E célból az Európa szálloda összes első emeleti helyiségei kibéreltettek. Csupán a bérösszeg 550 frt. A termék éppen úgy lesznek díszítve, mint a holnap tartandó mánás pikniken. A főispán fáradságot és áldozatot nem kímélő erőlyel és lankadatlan buzgalommal működik a bál sikerén. Toborzását a főváros főrangú köreiből folytatni fogja. A nógrádi bál csak nem megyei ügygyé vált. A megyei jelleg megtartása végett a főispán 4 megyei huszárt fog felrendelni, kik teljes díszben ajtónállók lesznek.

Felőlő szerkesztő:

Horváth Danó.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

KÉPES CSALÁDI LAPOK

SZÉPIRODALMI ÉS ISMERETTERJESZTŐ KÉPES HETILAPRA.

Felelős szerkesztő: Komócsy Lajos.

A „Képes Családi Lapok“ január hó 1 én ötödik évfolyamának második negyedébe lép. Minthát kívánatra min

denkinek küldünk mutatószámot: s egészen tájékozó előfizetési felhívást, a helyen csak röviden emlékeztünk meg a közkeveltségnek örvendő lapról. — A „Képes Családi Lapok“ három irnyi tartalommal jelen meg a legdiszertebb kiállításban, szép, fényes, színes borítékban. — Minden szám sok művészi ki vitelű képet hoz. A főlapon vannak eredeti s a külföld leguagyobb íróiból fordított rövidebb regények, elbeszélések, rajzok, életképek, humorosok; eredeti s más költemények, a főváros, vidék s külföld válogatott fontos hírei; az irodalom és művészet körében felmerülő minden mozzanat. — Minden számhoz egy irnyi külön regénymellékletet könyvalak-

ban. Havonként „Nővilág“ című díratlap számtalan képpel, szabásrajzzal stb. és „Gazdasági és Háztartási Lap“ is jár ingyenes mellékletkép. A boríték telve a komoly s iro és talá-

nyok minden fájával. A közön ségnek ingyen áll rendelkezé sésre „Kérdések“, „Feleletek“, „Ajánlatok“ stb. részére a társalgó csarnok. — Minden negyedévben gyönyörű színes műmelléklet egészen ingyen. Ezek közül eddigleg megjel ntek: Prielle Coraelia Felekíné-Munkácsy Flóra, Paulayné, Helvey Laura, Blaháné Lujza, Szilgetti József s legutóbb Jászay

A „Képes Családi Lapok“ a legolcsóbb, legterjedelme sebb, legdiszertesebb magyar hetilap. Megjelen minden vasárnap egészen ingyenes regénymelléklettel. — Külön (ingyen) „Dívatlap“ és külön (ingye) „Gazdasági és háztartási lap“. — Gyönyörű jutalomképek és reud- kívüli kedvezmények.

Megjelen tízezer példányban.

Mari asszony pompásan sikerült arcképei. Legközelebb küldet ik szét Bercsényi Béla jeles színművésztünk s drámaírónk kitű nően sikerült arcképe. A jövő negyedévben ismét egyik kiváló művésztünk arcképét adjuk. Egy gyönyörű arcképcsarnokot folytatjuk, hogy a közön ség művésznőit s művészeit ismerje.

A legközelebbi évnegyedben külön regénymellékletkép „A TITOKZATOS VENDÉG“ című kitűnő, cselekvénygazdag, érdekesítő regényt közöljük.

MUTATVÁNYSZÁMOT A KIADÓHIVATAL KIVÁNATRA BÁRKINEK KÜLD BÉRMENTVE.

Előfizetési ár: egész évre 6 frt, — félévre 3 frt, — negyedévre 1 frt 50 kr.

MEHNER VILMOS kiadóhivatala: BUDAPEST papnövelde-utca 8. sz. a.

6898.—1882. sz.

ÁRVERÉSI HIRDETMEY.

Az ipolysági kir. törvényszék területén Szokola község határában fekvő és ezen községi 4 ik sz. tllkönyvben + 7 brszú 70. számú szellér ségi lakházból, erdő legelőbeli illetményel, továbbá + 644, 1038, 1207, 1803, 2700 és 2838 brsz. úrbérességon kívüli irtvány és szőlőből álló végrehajtást szenvedő kkorú Lósa Mihály, Zeuzsanna, András és Rachel, néhai Lósa Mihály örökösai tulajdonánál felvett ingatlanok Löwinger Miksaóé vá czi lakos mint végrehajtató részéről 121 frt 85 kr. tőke és járulékaiknak kielégítés végett végrehajtás alá vonatván, 1883 évi január hó 22-ik napján d. e. 10 órakor Szokolán a község házánál tartandó nyilvános árverésen becsáron alul is elfognak adatni.

Kikialtási árak a 7 brsz. alatti háznál és teretközénél 160 frt, a 644 brsz. a. 16 frt, az 1038 brsz. a. 24 frt, az 1207 brsz. a. 12 frt, az 1803 brsz. a. 28 frt, a 2700 brsz. a. 126 frt, a 2838 brsz. a. 12 frt adó szerint megállapított becsárak szolgálak.

Bánatpénzül az egyes kikialtási áraknak 10 száztőlja leteendő.

A vételárnak fele 30 nap alatt, másik fele pedig 90 nap alatt, az árverés jogerőre emelkedésétől számítva fizetendő.

Az egyidejűleg megállapított árverési feltételek, hivatalos órák alatt a tkvi hatóságnál és Szokolya község előljáráóságánál megtekinthetők. Kir. törv. tkvi hatósága Ipolyságon 1882. október 18-án.

Szokoly tllkvezető.

6397—882. sz.

ÁRVERÉSI HIRDETMEY.

Az ipolysági kir. törvényszék területén Szokola község határában fekvő és ezen községi 189. sz. tllkönyvben II. 1--52. sz. a. felvett egy negyed urb. teleknek Szórágy Mihályt végrehajtást szenvedő illető hasonfelerésére, továbbá a + 2012, 2336, 2652, 2653, 2894, 2895 és 2970 brszámok alatt végrehajtást szenvedő Szórágy Mihály, és a végrehajtást nem szenvedő Szórágy József s szül. Polyák Teréz közös osztatlan tulajdonánál felvett ingatlanok, végre a szokolai 488. sz. tllkönyvben 2744 és 2745 brsz. a. Liebhart József tulajdonánál bejgyzeit fekvő ségek egészen az 1881. évi 60. t. cz. 156. §-a értelmében Pápa József vá czi lakos mint Lengyel Simon engedmé nyasse és végrehajtató részéről 142 frt tőke s járulékaiknak kielégítés végett végrehajtás alá vonatván 1883. évi január hó 23 ik napján d. e. 10 órakor Szokolán a község házánál tartandó nyilvános árverésen becsáron alul is elfognak adatni.

Kikialtási árak a 189. sz. tllkönyvben II. alatt felvett birtok felerészenél 275 frt 50 kr., a + 2012 brsz. a. 68 frt, a 2336 brsz. a. 116 frt, a 2652 brsz. a. 21 frt a 2653 brsz. a. 10 frt, a 2894 brsz. a. 34 frt, a 2895 brsz. a. 33 frt, a 2970 brsz. a. 104 frt, az itteni 488. számú tllkönyvben + 2744 brsz. alattinál 10 frt és a 2745 brsz. alattinál 5 frt megállapított becsárak szolgálak.

Bánatpénzül az egyes kikialtási áraknak 10 száztőlja leteendő.

A vételárnak fele 30 nap alatt, másik fele 90 nap alatt az árverés jogerőre emelkedésétől számítva fizetendő.

Az egyidejűleg megállapított árverési feltételek, a hivatalos órák alatt a tkvi hatóságnál és Szokola község előljáráóságánál megtekinthetők.

A királyi törvényszék tllkvi hatósága Ipolyságon 1882-ik évi október hó 11 én.

Szokoly tllkvezető.

Kiadó-lakás.

B.-Gyarmaton a magtár-utczában, Pongrácz Tivadar házában folyó 1883. évi április 1-től egy lakás kiadó, melyhez három utczai szoba, konyha, élestar, padlás, pincze, faskamra, istálló és kert tartozik. Értekezhetni felőle ugyanott a tulajdonossal.

ÁRVERÉSI HIRDETÉS.

A B.-Gyarmaton székelő „Takarék és Hitelintézet“ részvénytársulat részéről köz- híró tétetik, hogy az alább el sorolt számok alatt hozzá hozzá kézizálogba adott arany, ezüst drágakő s egyéb értéktárgyak, melyek kiváltási ideje több mint egy hónappal ezelőtt bekövetkezett s azóta sem kiváltva sem meghosszabítva nem lettek, folyó 1883. évi január hó 24-én szükség esetén a közvetlen következő napokon mindig délután 2 óra- kori kezdettel, az intézet helyiségében (a városházával szemben) az iparhatósági kikül- dött jelenlétében s felügyelete alatt elárvereztetni s a legutóbbat ígérőnek készpénz fizetés mellett átadni fognak.

Ezen árverésről egy részről a kézizálogtárgyak tulajdonosai az árverésig eszköz- zölhető kiváltás s hosszabíthatás tekintetéből, más részről pedig a venni szándékozók ezennel értesítetnek s illetve arra meghivatnak.

Kérdéses értéktárgyak zálogszámai a következők: 7, 8, 9, 12, 16, 19, 24, 28, 30, 34, 36, 44, 46, 47, 49, 51, 52, 53, 56, 59, 67, 73, 76, 78, 81 (előleg) 84, 94, 96, 102, 104, 107, 110, 111, 114, 119, 123, 129, 131, 135, 139, 141, 144, 147, 149, 158, 160, 167, 173.

Kelt B.-Gyarmaton 1883. január hó 2-án.

Az igazgatóság.